

PERIÓDIC ARTÍSTIC QUINZENAL

SUMARI

GRAVATS

Vel modernistell, dibuix del natural, per R. Casas.
Objectes d'art.—Vidres catalans antics, de la col·lecció
 A. de Riquer.
 La plataforma movable, dibuix del natural, per R. Casas.
 Chauffeuse, dibuix del natural, per ídem.

TEXT

Quo vadis?, per M. Jullius Utrillius.
Estreno del Loco Dios d'en José Echegaray, per E. Mar-
 quina.
PEL & PLOMA à París, per R. Casas & M. Utrillo.

Preus de subscripció anyal

Barcelona: 7 pessetes ★ Fora: 8 pessetes ★ Unió postal: 10 pessetes

Estudi i redacció

96, Passeig de Gracia

Imprempta i administració

5 & 7, Sant Agustí

BARCELONA - GRACIA

REPRODUCCIONS * ARTÍSTIQUES

P. BONET

Aribau, 13 & 15 * * * BARCELONA

Autotipies, fotogravats, fotolitografia, fotocromia, etc., etc.

Perfumeria Fina

I

SAVONS

DE

TOCADOR

RENAUD GERMAIN

BARCELONA

Número corrent: 10 céntims.

Catalunya: Trimestre, 1'50 ptes.; un any 6 pessetes.

Altres regions d'Espanya: Mitj any, 4 ptes.; un any, 7 pessetes.

Extranjer: Un any, 8 pessetes.

LES ENFERMETATS DEL
ESTOMAC

dispepsies, gastralgies, digestions dolentes, vomits, inapetencia, cólics, restrenyiment, convalecencies difícils, vomits de las embarrades, etc., etc., se curen sempre am l'

INGLUVINA GIOL
Farmacia GIOL, Passeig de Gracia, 24 — Barcelona

MARQUETERIA I CALATS

d' A. MIRANDA

Sucsesor d' A. Ciriquián i J. Solar
Plassa de Santa Agna, 4 - Barcelona

Máquinas, serras, dibuixos, fustes i eines pera la marqueteria, accessoris pera sa montura i diposit de tota classe d'adornos.—Fábrica de mobles rústics i de bambú.—Especialitat en cistells pera flors i fruites.—Catallec il·lustrat, de marqueteria, el més important fins al dia, á 30 céntims.

FÁBRICA DE JOCS DE CARTES
DE
A. COMAS, S. en C.
Suc. de S. COMAS i RICART
Casa fundada en 1797
Marques El Ciervo i Manoc.—Únics productors i depositaris de les marques El León, de l'antiga casa SAMSÓ i El Periquito, de la casa MASSO

Ronda de Sant Pere, 4 Barcelona
Teléfono 1708

ESTABLIMENT TIPOLOGRAFIC

SEIX

SANT AGUSTÍ, 1 á 7 — BARCELONA - GRACIA

Telefón n.º 3541

Apartat de correus n.º 121

Impressions tipogràfiques i litogràfiques, separades ó combinades á l'en-gros — Treballs tipogràfics en colors pera periódics il·lustrats — Impressions de fantasia am relleus — Impressions ràpides, pera 'l comers

* Tricromia i altres procediments moderns *

Pèl & Ploma

VEL MODERNISTE!

Dibuix del natural, per R. CASAS

QUO VADIS?

Aixó pregunto jo al simpàtic quiritè Lombardi i als seus desgraciats companys. *Quo vadis?* Ahont vas amb aquesta tragedia? que 't proposas tú serne la víctima? Per ventura tú, Petroni, quant despullat de la toga patricia atravesses l'*impluvium* del coliseu de *Novitates* conserves el seré esprit indiferent dels qu' aimaben á Epicuri?—Per Júpiter, que 'm jugo dos sextercis i mitx á que més t' estimaries sentir encara dintre tas orelles encisades el retruny del *bis* entonat per el poble, els patricis, les matrones, les vestals, els tribuns i fins per els pretorians, al acabar el cisellat treball que tú fas llevant perlas *ante...* els bons companys qu' am tú van corrent el mon en el famós carro de Thespis.

Quan l' anunci de la teva vinguda va escamparse de la via de Gràcia á la enderrocada porta de la Pau, l' esprit dels cristians qu' aquí tenen de temps molts prosélits, respirá de satisfacció ja que tú, suau Petroni, 'ns portaves la bona nova del triomf de la secta perseguida per l' abjecte *imperator* qu' entre altres assassiná al hispá Séneca i al altre mestre seu qu' a jutjar per el nom també devía esser de la Bética.

Mes ah! per Bacus! qu' en essent á dugues hores del matí, marcades per el rellotge de sorra ó de les Arenes, ens adonarem, tots els que seguim certes prédiques propícies á les Gràcies, de que tú ens has ensenyat l' obra molt massa reduhida dels papirus originals escrits per aquell poeta fill de la rassa forta que viu més enllá de Macedònia, esclavissada per els fréstecs i barbres Escithes.

Quo Vadis Petronie! amb aquelles teles arnades que mostres als fills de Barcino desitjosos de fruir de les somptuositats de l' antiga metròpoli de la que tú fores un dels millors personatjes!—Perqué deixaves que en la cohort que 't segueix, Licina hi vessés tant i tant els seus dons? Perqué no demanaves al tenebrós Vulcá ó al ja desencadenat Prometeu, un xic de foc pera ensenyarnos la Gran Roma incendiada? No has vist en el *Boix Deu* qu' ensenyen les victorioses llegendes guíades per una guerrera amazona, aquelles flamerades importades de les Galies?—No 't pensaves tú qu' al venir á la Cartaginesa colònia que fundá 'l poderós Hércul trobessis al públic dels tricliniums tant exigent!—Doncs es aixís, com succeeix quant s' es poc desitjós de coneixer els secrets que 'ls deus tancaren en aquella caixa malehida que Pandora vuidá sobre 'l mon.

No saps qu' aquí sense alarma, tenim mestres en l' art de representarnos l' escena dels coliseus? No saps res del respectat F. Solaris, del meu mestre en P. J. Chíos, den Mauragius i del excelent Vilumarius? *Væ soli Petronie!* vas massa sol pel món pera ensenyar un triomf rodeijat d' unes teories d' homens i dones que no t' ajuden prou; ja sé que 'ls brassos d' Ursus poden ofegar un bufle entre els seus bíceps de gladiador, mes la seva veu, oh Petroni, no s' endolceix prou pera fer alçar el salvador dit á l' assemblea del poble. La dolça Evnica per qui glateix el teu cor atravessat per Eros, bé prou llueix els braços torneijats en ivori de Carthago, be prou llambregan els seus ulls arruixats per les trenes d' or que Venus l' hi doná, mes tampoc vibra prou la seva paraula, pera arrossegar les voluntats dels assistents. Y 'ls braços de Lucano? alimentables amb ells les lamprees dels teus viviers? per qué no l' hi posaves braços postissos com acostumen gastar camas falsas els retiaris ibèrics?

Mes no vui, oh Petroni, que 'm preguntis fins á quant tinc d' abusar de la teva paciència i tancaré prompte aquesta epístola, mes no serà pas sense aconsellarte per qué 't vui bé qu' al menys facis les modificacions que 't dicto, segur de mereixer les gràcies dels deus, de tot el senat, dels tribuns de la plebe i fins del gran Pompeius:

Replega aquell drap vert, més vert que 'ls prats de la Campània, désal, véntel ó llénsal. Embruta la coraça del massa rapat Vinicio, perque encara qu' existís, els romans no coneixien el níquel. Cuida molt l' untuarium del primer quadro, perque la plebe i 'ls patricis ja troben que comença malament. Fes l' últim quadro en lloc del penúltim i acaba amb aquest qu' es el millor que feu, pero 'l poble no pot esperar tant tart el *plaudite cives*. Millora l' aparició qu' es el tot de l' obra i recorda á Sant Pere, que no fá de don Demetrio. Un apóstol, es un gegant al costat de un ministre.

En quant al felis pastor que va veurer les tres deeses al cim del Ida, l' hi desitjo més gust quant inútilment vaigi al Latium á buscar histrions.

Finalment, oh Petroni, si arriban á tas mans aquestes tauletes, no t' enfadis i recorda aquells versos d' Horaci:

Rebus angustis animosus, atque

Fortis appare: sapienter idem

Contrahe vento nimium secundo

Turgida vela.

M. JULIUS UTRILLIUS

Se compra 'l número 22 de PEL & PLOMA

á 50 céntims l' exemplar. Dirigirse amb exemplars en *bon estat*, á la redacció de la Revista, 96, Passeig de Gràcia, Estudi den Ramón Casas, de 4 á 6 de la tarde.

Estreno de EL LOCO DIOS d'en José Echegaray, al teatre de Catalunya (Eldorado).

De tots els escriptors castellans, potser ningú tan boijament conceptista i fora en absolut de la realitat com l' Echegaray. Quan era moda renegar de la vida estérilment sense fer rés per embellirla i millorarla, crech que va arribar á tenir anomenada i ferse al públich seu, tot escorcollant els articles de Códichs civils i penals, es á dir fent arrencar de falsas ideas i de mesquines interpretacions de la vida, las sevas tragedies vuides de vera humanitat i órfanas dels sentiments naturals que son l' ànima de l' art. Son obras que sols podrán viure al costat de las lleis visibles que pretenien enderrocar i á las que deuen la llur vida.

Diuen alguns que l' Echegaray es un sabi i potser millor li fora no haver mai deixat de fer de sabi. No podria fer la poesia si li manquesin las paraulas. La seva bellesa artistica no es la mare i senyora de las sevas obras si no llur filla, tal volta no llegítima. Construeix be la part de fora dels seus palaus de bellesa empró deixa vuits els interiors i cubreix els jardins de flors d' industria. Tota la grandesa de las sevas obras es al títul: son dramas-corolaris d' una frase. Mai sinceritat, mai veritat humana, mai poesia íntima. Sab fer parlar als personatjes perque ens expliquin las sevas inclinacions, els

seus sentiments, el seu caràcter: pero de donárlas-hi aquestas inclinacions, aquestos sentiments i aquest caràcter no n' ha sapigut mai. No 'n sab d' afirmar bellesas produhint obras d' equilibri. El seu art rudimentari encara no ha trobat el modo d' engrandir una situació per ella mateixa: necessita servirse del contrast infantil pero que 's veiji que la llum es llum i que la linia recta es recta. La seva estreta psicologia no ha pogut ficarse adintre del esperit d' un home. Las sevas ánimas son projeccions al interior de lo que fá de superficie. Perque l' arbre te fullas i branca i fins pardals i nius alegres, pensa que també á la llevar ha de trobarhi vivas i precisas totas aquestas cosas. El misteri del esperit reobrant, vivint, diversificantse i sentint perennament no l' ha sospitat encara. Las llurs ánimas trágicas ó cómicas son linias en una sola direcció i tacas d' un color sol, sense matiços. Am prou feinas si amb el conjunt de tots els personatjes que ha creat, podria ferse un home com sont tots. El seu procediment trivial consisteix en fer vibrar una sola corda del l' esperit en cada personatje. D' aixó en diuen caràcters sublimes els bons burgesos que tant gratuïtament es troban deslliurats del seu treball d' entrar adintre de les grans ánimas sintéticas i d' endivinar per ells mateixos la llur paraula mágica.

«El Loco Dios» es un pobre home quina ambició ridícula-ment exajerada arriba fins á produhir desgracias.

E. MARQUINA

OBJECTES D' ART

VIDRES CATALANS ANTICS, DE LA COL·LECCIÓ A. DE RIQUER

Els quatre objectes de vidre que figuren en el adjunt gravat son de fabricació catalana, i si les formes no focin tant característiques, podrie confondre la finesa del treball, am la dels forns venecians. L' admirable museu d' art decoratiu, de Londres (*South Kensington*), ha sigut el primer en anar corretjint un erro del que tant patie la reputació del nostre passat artistic. Els dos objectes qu' ocupen el segon i quart lloc, son unes *borratxes* ó *morratxes* que s' usaben, i encara s' usen, en certs balls populars d' evident sabor tradicional i d' origen probablement alarb.

PEL & PLOMA À PARÍS

L'EXPOSICIÓ FIRA.—Trieu i remeneu!!

A l'Exposició, les Belles Arts son molt importants i fan un gran paper, mes parlarne sense fer entr'actes, potser no sigui del gust dels diferents parers que tenen els llegidors d'un periòdic.—Am la calor que fá, ja que toquen á parlar de París, lo més indicat fore descriurer á la nostra manera el poble suís qu'ensenyan al costat de la gran roda de cent metres, mes últimament ho ha fet en les *pilastres* del *Diari de Catalunya* l'amic Pere Coll, i com está per arribar á Barcelona d'un moment á l'altre, l'hi reservo l'honor d'haber tocat un punt tant fresc;—Deixo doncs les seccions escandinaves de Belles Arts qu'estaven preparades pera aquest número, i farceijo lo que m'escriu en Ramón Casas sense pensar qu'está destinat á veurer la *llum pública*; supprimeixo alguns conceptes que no son del cas i firmo junt amb ell, pera no ferl'hi fer el paper ridícol de que digui 'l que jo hi poso, aixís com tampoc me vui permetre la llibertat d'*afanarli les trobadetes* que son ben bé d'ell. Fetes aqueixes digressions qu'entre paréntessis ja han allargat unes quantes ratllas, comença l'article que 'n podriem dir de fondo.—M. U.

Els que van á l'Exposició.—N'hi han de moltes menes de maneres: n'hi ha qu'hi van; n'hi ha que 'ls hi porten i n'hi ha que s'hi troben sense saber com.

Evidenment les Exposicions se fan pera 'ls qu'hi van i entre aquets també n'hi han de moltes varietats; sense matars-hi gaire, se vehuen fàcilment tres agrupacions molt desiguals: la primera, es la dels *especialistes*, la segona la dels *exposicionistes* (que 's subdivideix en una variant d'*exposicionaires*), i 'l tercer i últim estol es el casi innumerable dels que sols serveixen de salsa.—Aném á pams i parlém dels *especialistes*: el que pertany sense saber-ho á n'aquesta colla, el mateix potser artista com sabi; ric com pobre; jove com vell i entés com profá en la seva exclusiva á través de la que veu una Exposició adoptada únicament á la seva manera de veurer i de comprendre. Sent de tots colors l'Exposició, els *especia-*

listes no n'hi veuen més qu'un: si son inginyers no més busquen l'inginyeria en tot el que visiten; de colors, formes, materies, treballs, esperances, enderrocaments i demés coses que s'oviren en aquets grans concursos, l'*especialiste* inginyer—que no 's té de confondre am l'enginyer especialista—no més hi veu lo que pertany al seu ofici; les encabellades, les *seccions* dels ferros, fustes, fils-ferros y demés materials, l'amplada dels ulls dels ponts, el carbó que 's menjen las calderes, la força que pert una màquina eléctrica al transformar la empenta esboijarrada del vapor i demés coses que no sabém, pero ell sí... si no s'enganya. Si es ebaniste, tot el que no siguin cadires, sofans, taules, llits, paraigüeros i demés terriça d'amoblar, el deixa fret. El pintor d'aquesta classe, tot s'ho mira com si pintés; que 'l que veu es pintable, doncs impressió favorable; que no ho es, doncs sentencia espantosa, tant si en el primer cas se tracta d'una industria que fá riurer, com si en el segón la cosa judicada de dolenta es l'últim éxit d'un ram de treball transcendental. I aixís els especialistes van triant al seu gust esquifit, una Exposició del ofici que tenen, com si 'l demés del treball i de les idees exposades no existís. Els sebes d'aquet grupo, si no troben la seva fal·lera en l'exhibició de París, se'n tornen á esser els grans homens de familia, donant per malaguanyats els pocs diners gastats (els especialistes, son rates).

La segona divissió té més contingent que la primera i es la més útil pera 'ls resultats teórics i pràctics d'una Exposició. Els soldats d'aquets batallons pacífics, son els que s'interessen per tot el qu'enclou l'Exposició; els uns, entenent-ne i 'ls altres quedantse á la lluna de Valencia; aquets, sols serveixen pera demanárlos-hi per quin camí 's té d'anar i no 'ls hi demaneu pas el més petit concepte personal i encara menys una deducció que son incapassos de pensar si no han llegit algú d'aquells llibres i diaris que 'ls hi serveixen de *Mentor*. Els primers, son els *exposicionistes* propiament dits, els altres, son una cosa que 'n podriem dir *exposicionaires*; deixan aquets al seu ofici de municipal aficionat ó de bagul plé d'etiquetes, convé dir que 'ls *exposicionistes* son els que frueixen més del gran aplec universal, traient-ne ensenyances, experiencies i forces pera fer anar endevant la terra en que nasqueren ó 'l ram del que son devots, perquè

LA PLATAFORMA MOVIBLE

Ayuntamiento de Madrid

Dibuix del natural, per R. CASAS

no vol pas dir el seu gust enciclopèdic que no tinguin ofici ni benefici.

La tercera reunió de visitadors, es la que fa l'èxit financer de l'Exposició a cops de centes mil entrades; mes van a passejarse per entre 'ls palaus i jardins com aquell que va a les verbenes. Un cop altra volta a casa seva, els sembla que ja'n tenen prou per sempre més i's planten en aixó d'anar a veurer exposicions i aixís l'única o l'última qu'han vist es la bona; fins ne trobareu qu'alaben aquella del 78, que prou s'ho necessitava.

Aquesta gran munió de gent es la qu'omple les atraccions i qu'al ser interrogada vos respon amb el criteri estret del que no més veu les petiteses de les coses. D'un palau, sols se recorda d'una estatua que se semblava segons ells a la del pla de palacio; d'un quadro, un senyor igual, pero igual! al abocador del café Continental; d'un jardí, una mata com una alfàbrega, *que fa unas flors com monjetes* (històric); d'un concert escullit, el que suaba 'l pobre músic que tocaba 'l bombo, i d'un menjar refinat, que va caurer una mosca a la sopa, com ells cauen a l'Exposició.—Pera aquesta monstruosa colla de gent, l'Exposició es una fira divertida o no, segons l'humor o 'ls diners que gastin.—D'ells es el reialme del carrer de París (que sols passen de llarc a llarc), el París vell, els panorames nous, la roda gran, la torre *infel* i sobre tot la plataforma mòvil, qu'es pera molts l'únic *adelanto* de l'Exposició, sens dubte per les disposicions que tenen a rodar la sinia.

La plataforma mòvil.—Pels que van a l'*Exposició-fira*, el carrer que camina es de lo més divertit que pugui haber-hi: pera 'ls demás visitants, es agradable i útil.—El traçat actual l'hi dona poca utilitat com a medi de transport, resultant una gran joguina agradable, més aviat qu'un instrument de locomoció.—El resultat pràctic millor, es recorrer una bona part de l'Exposició a poca velocitat (4 y 8 kilòmetres per hora) ovirant els fugitius aspectes dels grans palaus, del riu, els pabellons de les nacions, la bellugadica dels invàlids, la gent entrant i sortint per las portes de l'avinguda Rapp i escoltar cómodament els comentaris que fan els companys de la vora.

Ara que l'us de tres mesos ha demostrat qu'es una cosa pràctica, se'ns ocorre la següent *idea d'invenció* sense creurer que sigui cosa de poc temps el véurela realçada; mes d'altres n'hi han hagut menys

posibles qu'ara son un fet més que corrent, banal. Napoleón, que passa per haber tingut cert talent, se va enfadar am Volta quant l'hi ensenyá la primera pila eléctrica, dihent qu'alló eran jocs de nois.

Proposém sencillament que 'ls carrils corrin sobre plataformes mòvils de gran velocitat i aixís sense contar am nous invents se podrie anar a 200 kilòmetres per hora; cent de la velocitat de la plataforma i cent de la del tren. Pera 'ls pintors no tindrie gaires aplicacions, pero com no som egoístes reconeixém la gracia que tindrie fer instantáneas a tan vertiginosa velocitat... encara que cada día se'n fan de trens ràpids... parats, quan el vent posa 'l fum com si corregués.

Les comissions obreres.—Els governs, els ajuntaments, els fonents, les diputacions i fins grans industrials... del estranger, envien obrers, professors i homens de molts oficis (un per cada hú) *a estudiar l'Exposició*. No critiquém cosa tant lloable, ni tampoc el enviar-hi personas que també hi podien anar sense subvenció de cap mena. Aixó depend de l'espaviladura dels delegats i per ser aixerits ja's mereixen anar-hi sense escorrer la bossa.—Tampoc volem suposar que 'l país de les comissions no'n treurá res, perque potser que per primera vegada tornin amb estudis com cal; mes, obertament deplorém el que s'envihin els obrers en mala época i qu'hi faltin un bon aplec d'oficis qu'han d'aprendrer molt i molt en una Exposició.—L'epoca millor pera estudiar els obrers l'Exposició, depend de l'ofici del que visquin; els fusters, tapicers, paletes, pintors decoradors, electricistes i montadors de totes menes, deurien anar-hi al moment d'inaugurarse l'Exposició, *precisament perque no está llesta* i aixó partint del principi de que no van a divertir-se, sino a estudiar. Un cop fets els edificis, tapats am guix, pintats i disfresats am fustes i cartrons, quín mestre de casas pot esbrinar com l'han pujat aquell edifici, si molts mestres d'obres i arquitectes tampoc ho endevinarien?—Si aixó no fos prou rahó, ho foren i poderoses, el veurer treballar als companys del mateix ofici i de païssos diferents, cosa que no anant a l'Exposició mentres *la fan* no pot veurers més que viatjan anys i panys per un remat de terres. No interessarie als mestres de casas de la nostra terra veurer als alemanys reboçant am planas de més de dos pams de costat? als americans am guants de *mestre de casas* i calsas-devantal? No 'ls

tore útil veurer com fan bastidas i les desfán? com assenten les pedres, el fonaments, com fan el morter, com el pastan, la forma de les gavetes, de les paletes i en general de totes les eines? — Ahont veurán tapiçar els tapicers? á la fonda ahont s' allotgin? Anant-hi al inaugurarse, encara hi ha tapicería per quatre setmanes, am les eines diferents á cada terra, el mateix que 'l modo de servirsen.—Els montadors de maquinaria son per ventura inginyers pera veurer cóm se monta una máquina que *ja está montada?* qui 'ls dirá qu' á l' anexe de Vincennes els americans ho montaven tot casi vestits de les festes i assentats? Ja la veurán anar aquella portentosa grua de pont, pero no sabrán compendrer que fa dos mesos, amb aquella eina, el mateix hi duhen les caixes d' un vagó portant-les al seu lloc, com duhien un paquetet de caragols (de ferro) ó un troç de cert de vint tonelades.—Si sense veurer ho entenen, doncs no calíe que 's moguessin del mitx de la seva familia i de les llurs ocupacions, qu' en lloc estarán millor.—Ja pot suposarse qu' apliquém la teoria als casi confreres que pinten les parets transformantles molts cops en verdaderes obres d' art.—Cóm se farán cárrec d' aquells campidors americans que semblen escombres? dels verdaders artistes que son els imitadors de fustes i de marbres, tant á França com á Alemanya, com á Inglaterra i als Estats-Units? Nosaltres tot badant, hi passarem moltes hores *vives* tenint el gust d' aprendrer cóm se fan un remat de coses, que si no son exactament del nostre ofici, cada día debem combinar am certes obres de *pintura fina*. Anant-hi al inaugurarse l' Exposició, hi había molt que veurer en un ram del treball de tanta importancia artística. Fins varem veurer pintar am *manguera* ó pera ser més exactes, *emblanquinar*. Les parets llises, de grans dimensions, necessiten molta bastida, molts homens, galledas, pincells, etc., etc., doncs amb una *manguera* i una bomba com aquelles dels cellers, en poques hores quedaba tot cobert d' una capa de pintura sense llepades de pincell i... els que passaven á tret també.—No creiém que sigui gaire aplicable á la pintura barcelonina, pero donava gust de veurer com s' empastifaba l' *artista*; semblava en Pierrot en persona.

Pera altres oficis, l' época es la de la clausura i aquí 's lliga amb alló dels rams del treball que no tenen representació en les comissions; per exemple, *embaladors*, ofici que molts cops decideix la possibilitat d' exportar certs articles; al desferse l' Exposició, cada país enviará els millors embaladors que posseeix

i á les hores els d' aquí podríen apendre un rengle de coses que si les saben no 's coneix sempre. Els montadors també podríen anar-hi á les hores, perque res se sembla més á montar maquinaria, que desmontarla.

L' obrer que vol treurer fruit d' una Exposició, ha de veurer treballar als del seu ofici; el veurer máquinas montades, sabates fetes, construccions acabades, teles clavades i parets pintades, es feina de fabricants, inginyers, mestres d' obres, arquitectes, aficionats é indiferents. Tant els obrers com els d' altres categorías que van á l' Exposició enviats am subvenció, ja cal qu' escorcollin tots els recons pera no descuidarse rés. De vegades, no s' entra á un pabelló per veurel destinat á un ram que no 'ns interessa i á dintre ens trobaríem am lo milloret de les coses que busquém. Quí diría llegint el plano de l' Exposició que la pintura modestament decorativa (no parlém de la del gran Art) té les aplicacions més interessants als palaus d' agricultura i d' alimentació?—Se l' hi ocriríe á cap pintor dels *fins* entrar á un pabelló ahont esposa una companyia de vapors? (*Peninsular & Oriental navigation C.^o*. Camp de Mars á l' esquerra, sortint del *quai* d' Orsay). Doncs en un d' aquets edificis hi ha una de les grans decoracions més serioses i hermoses, degudes al bon pintor inglés Moira.—D' aquestes trobades imprevistes, á cada pas ne surten. Si 'l cap de colla es un senyor d' aquells que no l' hi agrada més que lo seu, ja están frescos els obrers! al menys se deixarán un 80 % de 'l que 'ls interessaríe, per veurer. Per anar aixís val més anar sol, ó com nosaltres ferem quant prenguerem el pols á l' Exposició abans de l' inundació de visitants. Anavem amb un amic inginyer i *snob* voluntari de totes les arts, i entre tots tres no deixarem rés per veurer, per tocar, per preguntar, i si ere de beurer ó de menjar pera tastar. L' un representava la part práctica de l' Exposició; l' altre les arts i l' tercer per cómoda modestia sols feie de tasta-olletes desenfrenat. Per xó forem els primers en olorar la supremacia germánica en l' Exposició, l' aislament dels grans artistes francesos de l' opinió de sufragi universal i encara 'ns riém amb incançaible pessigolleix d' aquells que no agradantlos rés tornen dihent que rés els ha interessat. Per xó, com diu aquell ditxo castellá, *cadescú parla de la fira, segons el profit que n' ha tret*, se comprén que ben poc podrie treuren la gent sense substancia.

R. CASAS & M. UTRILLO

CHAUFFEUSE

Dibuix del natural, per R. CASAS

Ayuntamiento de Madrid

M. SERRA LLEIDA

ANÍS INFERNAL

Fabricat amb els pitjors vins del Priorat
No es tónico, digestiu ni reconstituïent.

He trobat en el seu preparat ODOL qualitats no conegudes en cap altre dentífric, que l'han feta per a mi, el millor per a l'higiene de la boca, segons el resultat que he vist en els clients que l'han usat.

Saragossa, 18 Març 1900.
Pedro Barrios García
Metge-Cirurgià.

Preu: Pts. 2 & pts. 3'50.

GRAN FABRICA DE CORRETJES

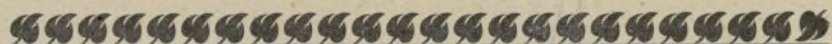
de
CUIRO per a MOTORS i GRANS TRANSMISSIONS TACOS i TIRATACOS

de
Caballé é Imburo

Grassas i olis minerals per a lubricació de maquinària
Especialitat en tacos per a telers-espasa

EXPORTACIÓ A PROVINCIAS

39, Ronda de Sant Antoni, 39 BARCELONA

Fàbrica de Bastons

     Pipes i Boquilles

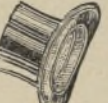

LONDON SMART

ÚLTIMES NOVETATS

PASSATJE BACARDÍ, NÚM. 1

Gran Sombrerería LA ALIANZA

 * INMENS I VARIAT ASSORTIT DE SOMBREROS *
DE TOTES CLASSES I PREUS
SENS COMPETENCIA

4, Carrer de Santa Agna, 4 (a vint passos de la Rambla)

Tallers de Reproduccions

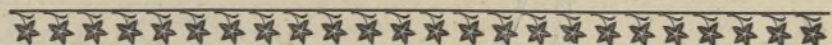
        Artístiques

de
JOSEP LAVALL

   Zincografia
 Fotogravat Autotipia Fotolitografia, etc.

Carrer d' Aribau, 24 - Gracia

***** BARCELONA *****

Gran Centre de MASSATJE

Tallers, 6 & 8, 1er, 1.ª - BARCELONA

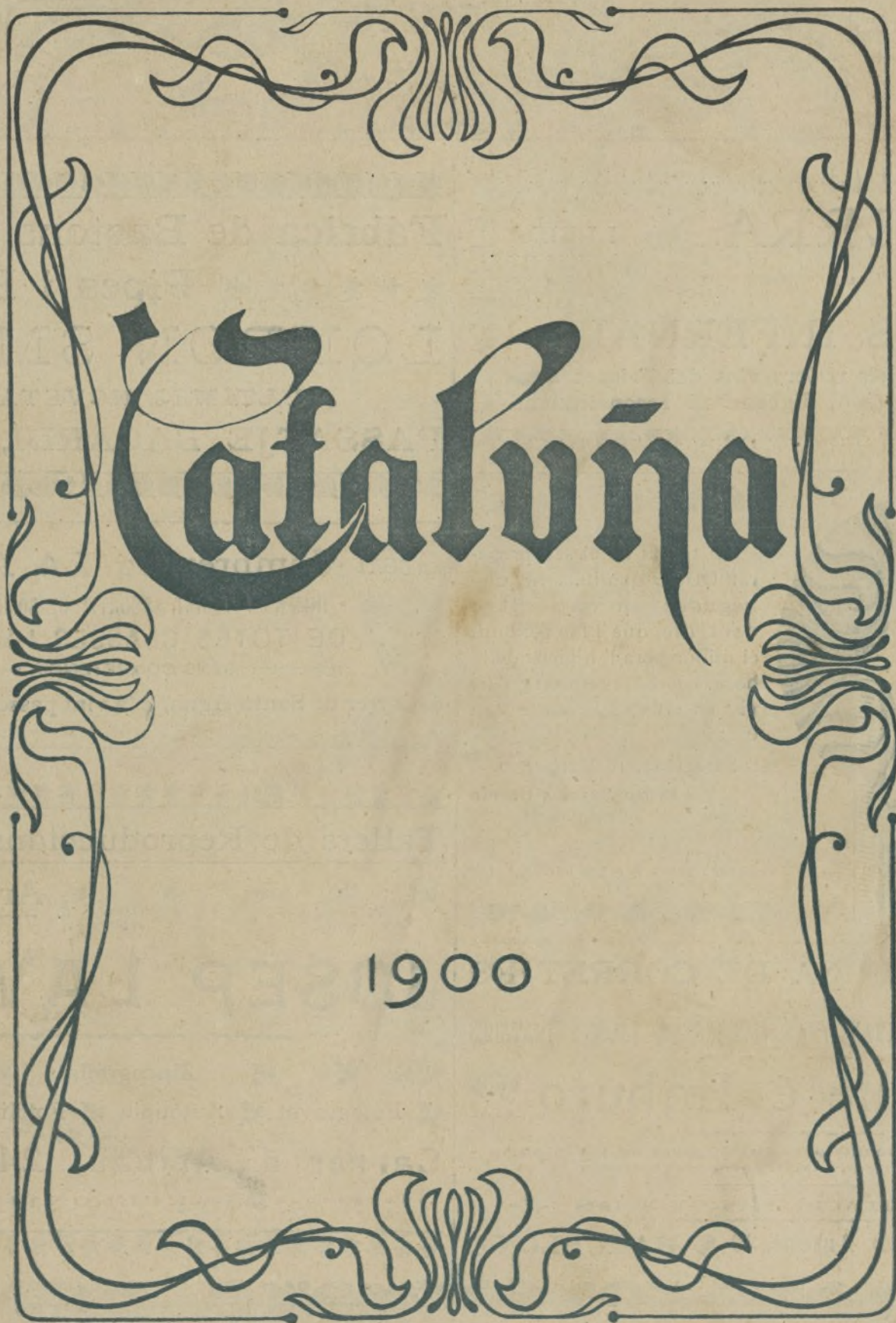

Als malalts: amb el MASSATJE, se curen tota classe de malalties cròniques, nervioses, histerisme, dolors aguts i crònics, fractures i desviacions de totes classes, esquinsaments de carns i desviacions d' ossos, enfermetats del pit i vies respiratòries, amb especialitat per a l' asma, tísics i 'ls vulgarment anomenats *espatllats de pit*, obrant veritables miracles en el fetge, melsa, estómac i tumors de totes classes. Amb el massatge se curen depressa i radicalment totes aquestes malalties, per cròniques que siguin, sense necessitat de fer operació de cap mena.

VISITA A DOMICILI Hores de consulta: Matí, 9 a 1; Tarde: 4 a 7

Acaba de publicarse l'important obra

Estudi de les seves condicions d'engrandiment i riquesa, per

 D. PERE ESTASÉN

MAGNÍFICA EDICIÓ il·lustrada am quatre mapes en colors, representant les provincies de Catalunya i les seves comarques històriques. — Un volúm en IV, de 880 planes, rel·ligat am tapes especials

15 PESSETES EN TOTA ESPANYA

Dirigir els encàrrecs á la casa editorial de **D. FRANCISCO SEIX** Sant Agustí, núms. 5 y 7

Teléfono 3541

BARCELONA (GRACIA)

Apartat de correus, 121

VENDAS AL CONTAT I Á TERMES

Estampa i litografia Seix, Sant Agustí, 1 á 7, Barcelona (Gracia)

Ayuntamiento de Madrid